

Socialförvaltningens underlag till

Strategi- och budgetplan 2010 samt KELP 2011-2012

Syfte

Socialtjänsten är till för att invånarna i Tyresö ska få det stöd, den vård och den omsorg de behöver. Verksamheten ska vara av god kvalitet och utföras utifrån tillämpliga lagar och regler samt politiska riktlinjer. Verksamheten ska vara effektiv, ändamålsenlig och samordnad och med största möjliga nytta för målgruppen.

Strategiska utvecklingsområden för nämndens verksamhet

De strategiska utvecklingsområdena i kommunen är

- God boendemiljö och livskvalitet
- Kvalitet och service
- God ekonomisk hushållning.

Den prioriterade inriktningen för socialnämnden är

- Barn och unga ska ha goda uppväxtförhållanden och utslagning förhindras.
- Vård och omsorg om utsatta familjer och vuxna ska erbjudas med god kvalitet och vara kostnadseffektiv.
- Ökningen av försörjningsstöd ska stävjas. Arbetslinjen gäller med särskild tyngdpunkt på att minska ungdomars beroende av försörjningsstöd.
- Personer på särskilda boenden för äldre och för personer med funktionshinder får en ökad livskvalitet i vardagen.
- Anhöriga som vårdar och stödjer sina närstående får stöd.

Mål

1. Andelen närståendeplaceringar i familjehemsvården för barn och unga ökar och uppgår till minst 30 procent (21 procent år 2008).
2. Arbetslinjen gäller för försörjningsstöd och alla som har arbetsförmåga erbjuds matchning mot arbetsmarknaden eller utbildning samt vid behov arbetspraktik.
3. Minst 90 procent av alla unga under 25 år med försörjningsstöd har arbetspraktik eller liknande sysselsättning (62 procent i sept 2009).
4. Fler pensionärer på äldreboenden är nöjda med maten som erbjuds och värdet i den nationella brukarundersökningen ökar till 55 (2008 var Tyresös värde 47, rikssnittet för alla kommuner 54, maxindex 100).
5. Personalkontinuiteten inom hemtjänsten förbättras och högst åtta olika vårdare (i genomsnitt) besöker en hemtjänsttagare med omfattande omsorgsbehov under 14 dagar (resultatet var nio vårdare år 2008 i jämförelsenätverket).

Nyckeltal

Kvalitetsnyckeltal

	Utfall 2008	Utfall 2009
<i>Individ- och familjeomsorg</i>		
Antal biståndsbeslut, försörjningsstöd (578 hushåll hela året)	4 389	
- varav antal avslag	651	
- varav antal avslag som överklagats	63	
- varav antal avslag som ändrats efter överklagande (länsrätt eller kammarrätt)	Helt 10 Delvis 3	
<i>Äldreomsorg</i>		
Antal beslut om särskilt boende	114	
- varav antal avslag	6	
- antal avslag som ändrats efter överklagande	0	
<i>Omsorg om funktionshindrade</i>		
Antal myndighetsbeslut LSS och SoL	372	
- varav antal avslag	23	
- antal avslag som ändrats efter överklagande	0	

Volymnyckeltal

	Utfall 2007	Utfall 2008	Prognos 2009	Budget 2010
Antal hushåll med försörjningsstöd i genomsnitt/mån	196	199	250	250
Helårsplaceringar 0-12 år i familjehem	34	28,5	30,5	31
Helårsplaceringar 13-20 år i familjehem	33	35	38,5	39
Helårspersoner med personlig assistans i egen regi	40,7	37,8	37	37
Helårspersoner med personlig assistans i privat regi	20,5	29	26	26
Årsboende inom omsorg om funktionshindrade				
- kommunal regi	69	73,4	80	82
- privat regi				6
- köpta platser	22	18,1	21,5	21,5
Totalt antal hemtjänsttimmar i äldreomsorgen *)	148 692	130 953	142 000	148 400
Antal personer med hemtjänst i äldreomsorgen i genomsnitt/mån	354	400	402	432
Ersatta timmar/hemtjänsttagare/månad i äldreomsorgen	34	27	29	29
Antal platser i äldreboenden (både permanenta platser och korttidsvård)				
- kommunal regi	155	146	151	151
- privat regi	57	75	89	94
- köpta platser	15	17	16	16
Totalt antal platser i äldreboenden	227	238	256	261

*) Nytt ekonomiskt styrsystem infördes 2008 i samband med kundvalet. Timmarna i utfall 2007 är inte jämförbara med övriga år.

Väsentligare verksamhetsförändringar

Individ- och familjeomsorg

- Försörjningsstödet har ökat kraftigt hittills under 2009. Kostnadsökningen det första halvåret är drygt 40 procent jämfört med samma period 2008. Den rådande lågkonjunkturen med ökande arbetslöshet i kombination med försäkringskassans striktare regler påverkar direkt dem som inte har en stark ställning på arbetsmarknaden till exempel ungdomar och personer med sociala problem. Tyresö har i många år haft en jämförelsevis låg andel hushåll med försörjningsstöd och låga kostnader. Kostnadsökningen i hela landet under motsvarande period är 15 procent. Samlade aktiva insatser i samverkan med till exempel arbetsförmedlingen, arbetscentrum och försäkringskassan utvecklas kontinuerligt i syfte att minska bidragsberoendet.

- Behoven inom barn- och ungdomsvården har ökat årligen sedan fem år tillbaka. Antalet familjer med barn och unga som behöver många och omfattande insatser har fortsatt på en hög nivå 2009. Till och med augusti 2009 har 635 anmälningar om barn och ungdomar som misstänks fara illa inkommit jämfört med 820 anmälningar under hela året 2008. Trots de satsningar som genomförts med förebyggande insatser inom resursenheten i form av mobila teamet och uppsökare, fortsätter anmälningarna ligga högt. Andelen ungdomar som behöver placeras utom hemmet har också ökat trots omfattande insatser för att finna alternativa lösningar. Inom barn- och ungdomsvården kommer en ny mottagningsfunktion organiseras. Målsättningen är att ytterligare effektivisera, systematisera och kvalitetshöja mottagningen av anmälningar och akuta ärenden. Om denna utveckling fortsätter måste endera ekonomiska resurser tillföras alternativt kraftiga besparingar vidtas inom den öppna, förebyggande och stödjande verksamheten inom resursenheten.
- Inom missbruksvården sker en ökning av missbruket i hela landet, särskilt bland unga män. Ökningen märks också bland Tyresös unga. För att uppfylla behandlingsgarantin för tunga missbrukare krävs uppsökande arbete. De projektmedel som finansierat den uppsökande verksamheten upphör i maj 2010 och kan leda till kostnadsökningar för vård enligt LVM (Lag om vård av missbrukare) och övrig vård.
- Behovet av fler boendeplatser för personer med så kallade dubbeldiagnoser (psykisk sjukdom och missbruksproblematik) ökar. Planeringen är att hemtjänstens administrativa verksamhet flyttar till temporära lokaler inom Björkbackens äldreboende och att lokalerna på Björkbacksvägen omdisponeras för utökade platser inom Hästskons boende. De nya platserna kan också tillgodose de krav som ställs på kommunen enligt lagen om öppen tvångsvård inom psykiatrisk vård och rättspsykiatrisk vård.

Äldreomsorg

- Äldreomsorgen behöver byggas ut under planperioden på grund av demografin. Antalet äldre över 80 år beräknas öka med 38 procent (450 personer) fram till år 2014. År 2013 beräknas samtliga 52 platser på Krusmyntan disponeras av Tyresö kommun. Förvaltningens uppdrag är att planera för att ytterligare ett nytt äldreboende ska stå klart 2014.
- Hösten 2011 beräknas ett nytt Trygghetsboende i anslutning till Björkbacken stå klar. De cirka 77 lägenheterna förmedlas utan biståndsprövning till personer från 75 år och uppåt. Personer från 90 år har förtur.
- En ny restaurang och kök kommer att uppföras vid Björkbacken och preliminärt stå klar augusti 2011. Planeringen är att en privat entreprenör ska sköta matproduktionen för Björkbackens äldrecentrum och de matlådor som förmedlas via hemtjänsten (cirka 410 portioner dagligen). Restaurangens nuvarande lokaler ska byggas om till cirka sju äldrebostäder.
- Sjukhemmen Syrenen och Kastanjen har byggts om och merparten av de boende har eget hygienutrymme. Efter ombyggnaden har hyreskostnaden ökat och i ramen har beräknats att detta delvis kan kompenseras med hyreshöjning för de boende. Möjligheten att höja hyrorna för de boende är dock mycket begränsad.

En hyreshöjning utöver högsta boendeavgift enligt maxtaxan (som idag tillämpas) innebär att hyreslagens regler om uppsägningstider med mera gäller. Konsekvensen är att platserna inte kan nyttjas i samma utsträckning vilket kan leda till platsbrist och att tidplanen för nästa äldreboende inte kan klaras.

- En boendepeng för den kommunala regin planeras att införas för särskilt boende inom äldreomsorg. För de privata verksamheterna (Trollängen och Krusmyntan) finns redan en boendepeng enligt avtal. Möjligheterna att på sikt införa ett gemensamt pengsystem och att tillämpa lagen om valfrihet LOV utreds.
- Såväl behovet av platser inom korttidsvården som vårdtiderna ökar. Verksamheten tillgodoser behov av växelvård och avlastning för anhöriga men även behov av vård för personer som inte kan vänta i hemmet på en särskild önskad plats på äldreboende. Vårdtiden i väntan på en permanentplats kommer att begränsas till högst 3 månader som riktpunkt.
- Antalet hemtjänststimmar bedöms årligen öka på grund av demografin. Effekter av skattelättnader för hushållstjänster kan påverka efterfrågan av hemtjänst under planperioden. Ytterligare informationsinsatser ska genomföras.
- Fler brukare väljer att anlita privata utförare inom hemtjänsten genom kundvalssystemet. Om man räknar antalet brukare, hade 58 procent av dem som är under 65 år valt privat utförare i augusti 2009, medan det var 28 procent för dem som är över 65 år.
- Hemtjänstens budget fördelas genom en så kallad hemtjänstpeng, det vill säga en fastställd ersättning för utförd timme. Hemtjänstpengen är densamma för alla utförare inom hemtjänsten, både kommunala och de fem privata företagen som upphandlats. Hemtjänstpengen är jämförelsevis låg i Tyresö. Pengen bör höjas och bland annat anpassas efter de löneökningar som skett inom kommunals avtalsområde de senaste åren. En höjd hemtjänstpeng kan dock inte finansieras inom ram.
- En översyn av lagstiftningen om rätten till bistånd pågår efter en uppmärksammat dom från Regeringsrätten. Rätten konstaterar att den enskildes ekonomiska förhållanden och egen förmåga har betydelse för den individuella biståndsprövningen även för äldre och personer med funktionsnedsättning. Har den enskilde möjligheter att själv tillgodose sina behov, till exempel anlita en städfirma, föreligger ingen rätt till bistånd. Bedömningen är att kostnaderna för hemtjänst kan minska om den planerade lagändringen i januari 2010 inte genomförs.
- Efter lagändring måste nu kommunens stöd till anhöriga omfatta även dem som vårdar närstående som är långvarigt sjuka, eller vårdar närstående som har funktionshinder och är yngre än 65 år. Inriktningen av anhängigkonsulentens och anhängigcentralens verksamhet inom äldreomsorgen måste därför ses över och verksamheten anpassas till detta.
- Utredningen Yrkeskrav inom äldreomsorg har föreslagit en kompetensreform för att kvalitetssäkra vård och omsorg för äldre. Bland annat föreslås elva nationella yrkeskrav för personalen. De som motsvarar kraven får yrkestiteln Äldreassistent. Reformen medför ökade kostnader för äldreomsorgen, av vilka staten föreslås stå för tre fjärdedelar under de närmaste åren, 2010 – 2014, vilket är en förutsättning för Tyresös fortsatta satsning på Kompetensstegen.

- Verksamheten inom äldreomsorgen fortsätter att utvecklas med hjälp av statliga stimulansmedel vilka har sökts för bland annat kompetensutveckling inom demensvården, fritidskonsulent för att utveckla aktiviteter för äldre, projekt för utveckling av palliativ vård, aktivitetslokal samt hjälpmedel för anhöriga.

Omsorg om funktionshindrade

- En organisationsöversyn visar att målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning bör synliggöras och insatserna samordnas och effektiviseras. Verksamheten är uppdelad på olika avdelningar och enheter men ska samordnas inom en avdelning.
- Rehabcenter med arbetsträning, sysselsättning och öppen dagverksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar är idag en kommunal angelägenhet. Verksamheten har byggts upp i samarbete med tre huvudmän, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och psykiatrin vilka successivt lämnat samarbetet. En översyn pågår och statsbidrag finns att söka för kommuner som köper sysselsättningsplatser av externa aktörer (privata bolag, sociala företag, ideella organisationer eller liknande).
- För målgruppen personer med psykiska funktionshinder planeras kommunens första gruppboende enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade) med sex platser att preliminärt stå klart i slutet av 2010.
- Verksamhet för personer med funktionshinder behöver byggas ut under planperioden. 21 ungdomar går ut särskolan och har rätt till boende och daglig verksamhet enligt LSS (Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade). Det nya gruppboendet på Gränsvägen startar i slutet av 2009, därefter finns behov av ett nytt gruppboende 2011 och 2013. Dessutom planeras för ett ersättningsboende 2012 för Villa Linde och Höglid som inte är fullvärdiga bostäder enligt LSS. Länsstyrelsen har granskat verksamheten och beslut väntas inom kort.
- En boendepeng för den kommunala regin planeras att införas för särskilt boende inom verksamhet för personer med funktionshinder. För den privata verksamheten (Gränsvägen) finns redan en boendepeng enligt avtal. Möjligheterna att på sikt införa ett gemensamt pengsystem och att tillämpa lagen om valfrihet LOV utreds.
- Behoven av korttidsvistelse för barn med funktionsnedsättning ökar och är bland annat ett viktigt stöd och avlastning för föräldrarna. En utredning pågår i syfte att till skapa fler platser och mer ändamålsenliga lokaler för det korttidshem som finns.
- Kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och psykiatrin samverkar nu i KomAn – ett treårigt projekt med EU-bidrag. Projektet syftar till att finna vägar ut i arbetslivet för personer med funktionsnedsättning. För Tyresö kommun har beviljats 8,3 miljoner för projektet och verksamhet planeras för cirka 200 deltagare.

- Efter lagändring måste nu kommunens stöd till anhöriga omfatta även dem som vårdar närstående som är långvarigt sjuka, eller vårdar närstående som har funktionshinder och är yngre än 65 år.
- Fortsatt satsning för kompetensutveckling av personal i projekten Carpe och KogNUS. Ytterligare projekt inom psykiatriområdet planeras, med stöd av bland annat statliga stimulansmedel.

Uppföljning och utvärdering

- Uppfylldandet av mål, kvalitetsgarantier och åtaganden redovisas i samband med bokslutet. Åtagandena kommenteras i delårsrapporten.
- Inkomna synpunkter enligt klagomålshanteringen åtgärdas omgående enligt fastställda rutiner. En redovisning av inkomna synpunkter sker i samband med bokslutet.
- Revisorerna granskar kontinuerligt olika delar av verksamheten.
- Tillsynsmyndigheterna Socialstyrelsen, länsstyrelsen och Arbetsmiljöverket granskar verksamheten utifrån skilda aspekter. Socialstyrelsen genomför också sedan 2008 Nationella brukarundersökningar inom äldreomsorgen där kvaliteten jämförs mellan kommunerna.
- SKL (Sveriges kommuner och landsting) genomför sedan 2007 undersökningen Öppna jämförelser inom flera områden, bland annat äldreomsorgen. Kvaliteten och kostnaderna redovisas öppet för varje kommun.
- Södertörnskommunerna tar årligen fram jämförande nyckeltal i fråga om bland annat utbud, kostnader, kvalitet, information med mera.
- Socialförvaltningen ingår i projektet Kvalitet i korthet, i vilket ett sextiototal kommuner jämför sig med varandra i fråga om bland annat tillgänglighet, information och kostnader.
- Ekonomin följs upp genom nyckeltal, månadsrapporter, delårsrapport och bokslut.
- Inom hälso- och sjukvårdens område lämnas redovisning av inkomna anmälningar enligt Lex Maria samt ärenden som behandlats i patientnämnden. Avvikelseberättelser beträffande fall och läkemedel redovisas i nämnd i samband med bokslutet.
- Anmälningar om misstanke om allvarliga missförhållanden i vården av äldre och yngre funktionshindrade (Lex Sarah) enligt SoL och LSS rapporteras till socialnämnden och sammanställs årligen till länsstyrelsen.
- Icke verkställda beslut, både enligt SoL och LSS, rapporteras kvartalsvis till länsstyrelsen
- Brukarundersökningar, kvalitetsgranskningar, uppföljningar och intern kontroll sker under året. Varje avdelnings- och enhetschef är ansvarig att följa upp verksamheten inom sitt område. Större brukarundersökningar och utvärderingar ansvarar staben för.
- En kvalitetsinspektör anställdes år 2008 för uppdraget att granska kvaliteten inom såväl privata som kommunala verksamheter. Några verksamheter granskas årligen, andra mer sällan. Inom en treårsperiod ska en granskning ha skett av samtliga verksamheter.

Utöver ovanstående uppföljningar som löper över åren är följande undersökningar planerade för år 2010.

- Inom individ- och familjeomsorgen görs en omfattande brukarundersökning, Kvalitetsbarometern, under 2009. Redovisning sker år 2010.

- Inom samarbetet med FoU Södertörn genomförs olika uppföljningar, bland annat om ungdomstjänst. Utveckling sker även genom samarbetet med Nestor FoU-center.
- Inom omsorgen om funktionshindrade sker en brukarundersökning inom daglig verksamhet och gruppboende, Kvalitetsbarometern.

Budget 2010 i tkr

	Kostnader	Intäkter	Netto-kostnader
Förvaltningsgemensamt	30 260	227	30 033
Individ- och familjeomsorg	124 044	11 802	112 242
Äldreomsorg	223 226	31 855	191 371
Omsorg om funktionshindrade	232 920	68 857	164 063
TOTALT	610 450	112 741	497 709

Förvaltningens budgetram netto är 498 miljoner för 2010, vilket innebär en utökning med 6 miljoner jämfört med 2009. Ökningen är hänförlig till bland annat den demografiska utvecklingen inom äldreomsorgen med fler platser inom särskilt boende och fler hemtjänsttimmar. Även omsorgen om funktionshindrade har tillförts medel för den utbyggnad som planeras. Ramen innehåller ingen kompensation för löne- och prisökningar vilket motsvarar 7,5 miljoner, det vill säga 1,5 procent av nettoramen.

Inom alla program anpassas verksamheten och utvecklas i enlighet med mål, nya behov och budget. Upphandlingar och konkurrensutsättning fortsätter. Verksamhetsförbättringar, effektivisering, samordning och god budgetkontroll är en förutsättning för att möta nästa års utmaningar.

Inom **omsorgen om funktionshindrade** beräknas en utbyggnad ske under året med de medel som tillförts. Sammantaget innebär ökade behov och ingen pris- och lönekomensation att verksamheten måste effektiviseras motsvarande 2 miljoner kronor. Besparingar sker inom alla enheter, bland annat restriktivare vid vikarietillsättning. En översyn av bemanning och schemaläggning genomförs. Kostnaderna för daglig verksamhet kan komma att påverkas positivt av KomAn-projektet men effekterna kan inte tillgodoräknas ännu.

Förvaltningens bedömning är att kostnadsökningen kan rymmas inom ram.

Inom **äldreomsorgen** har effektiviseringar gjorts motsvarande 4,7 miljoner kronor. Det är hänförligt till ökade lönekostnader 1,8 miljoner, prisökning enligt avtal för extern verksamhet 1,4 miljoner samt höjd intäktsram med 1,5 miljoner. Besparingar har genomförts bland annat i form av minskade lokalkostnader då hemtjänsten flyttar till temporära lokaler i Björkbackens äldrecentrum, samordning av administration och effektivare planering. Personalbemanning har anpassats efter Tyresögårdens nedläggning och minskat antal platser på sjukhemmet efter ombyggnad. Begränsning av vårdtider inom korttidsvården har beräknats ge bättre utnyttjande av platser och lägre kostnader för externa köp.

Förvaltningens bedömning är att 1,9 miljoner i angelägna behov inom äldreomsorgen inte rymms inom ram.

- Det är angeläget att höja hemtjänstpengen vilket ökar kostnaderna med 1,4 miljoner. Hemtjänstpengen är jämförelsevis låg i Tyresö och behöver bland annat anpassas till de löneökningar som skett inom kommunals avtalsområde. Om höjning inte sker riskeras att vissa privata avtal inom kundvalssystemet upphör.
- Den höjning av de boendes hyror på sjukhemmet som beräknats ge ökade intäkter med 0,5 miljoner bör inte genomföras. Konsekvensen av hyreshöjning är att platserna inte kan utnyttjas effektivt på grund av uppsägningstider, vilket snarare kan leda till en kostnadsökning för äldreomsorgen.

Inom **individ- och familjeomsorgen** har behoven ökat kraftigt för försörjningsstöd och inom barn- och ungdomsvården. Omstruktureringar och effektiviseringar har genomförts motsvarande 3 miljoner varav pris- och löneökningar beräknats till 2 miljoner. Besparingar har huvudsakligen skett genom minskning av vissa anställningar.

Ökningen av försörjningsstödet beräknas till 2009 års prognostiserade nivå trots de aktiva åtgärder som vidtas för att stävja utvecklingen. Försörjningsstödet är svårbedömt med hänsyn till konjunkturutvecklingen, arbetslösheten, effekter av försäkringskassans regelverk och nya arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Kostnadsökningen beräknas till 7 miljoner enligt årets prognos samt 1 miljon för finansiering av samordningsförbund.

Trots detta kvarstår ett effektiviseringskrav om minst 6 miljoner för att rymma barn- och ungdomsvården inom ram. Om medel inte tillförs måste den öppna, förebyggande och stödjande verksamheten inom resursenheten väsentligen minska med motsvarande medel.

Förvaltningens bedömning är att följande kostnadsökningar inom individ- och familjeomsorgen inte ryms inom ram, totalt 14 miljoner, såvida inte ovanstående besparingar inom barn- och ungdomsvården görs och Socialstyrelsens riktlinjer för försörjningsstöd inte följs.

- Försörjningsstödet 8 miljoner
- Barn- och ungdomsvården 6 miljoner.

KELP 2011 - 2012

Kommunalekonomisk långtidsplan

År 2011

Individ- och familjeomsorgen

- Utökning av boendeplatser för personer med dubbeldiagnos på Hästskon, 1,8 mkr

Totalt individ- och familjeomsorgen : 1,8 mkr

Äldreomsorgen

- Utbyggnad av äldreboendeplatser enligt plan 2,8 mkr
- Utbyggnad av 7 äldreboendeplatser planeras vid Lyktan, 4,4 mkr.
- Enligt demografin beräknas antalet hemtjänsttimmar öka med 6 350 timmar år 2011, 1,9 mkr

Totalt äldreomsorgen: 9,1 mkr

Därutöver ev tillkommande kostnad för restaurang och kök i nytt läge vid Björkbacken.

Omsorg om funktionshindrade

- Ny gruppboende. Behovet avser ett boende för 6 personer med utvecklingsstörning, 4,5 mkr
- Mobilt stöd till personer i servicebostäder, 1,5 mkr
- Utökat behov av externa boendeplatser. Behovet gäller såväl korttidsplatser som boende för barn och vuxna, 2,0 mkr
- Utökat behov av daglig verksamhet. 21 ungdomar beräknas avsluta sin skolgång 2010 – 2012 och bedöms söka daglig verksamhet enligt LSS, 0,8 mkr.
- Personlig assistans. Kommunen är enligt LASS ålagd att betala de första 20 timmarna. Ökningen av timbeloppet är större än kommunens uppräknings, 0,5 mkr
- Korttidsvistelse/korttidstillsyn. En markant ökning av antalet barn och dygn har skett de senaste åren till följd av tidigare diagnostisering av främst autism och autismsliknande tillstånd, 1,3 mkr
- Ny gruppboende. Behovet avser ett boende för personer med psykiska funktionshinder, 5,5 mkr

Totalt omsorg om funktionshindrade: 16,1 mkr

Totalt socialförvaltningen 2011: 27,0 mkr

Därutöver ev tillkommande kostnad för restaurang och kök i nytt läge vid Björkbacken samt för planerat Trygghetsboende.

År 2012

Äldreomsorgen

- Utbyggnad av äldreboendeplatser enligt plan 2,8 mkr
- Enligt demografin beräknas antalet hemtjänsttimmar öka med 5 430 timmar år 2012, 1,7 mkr

Totalt äldreomsorgen: 4,5 mkr

Omsorg om funktionshindrade

- Utökad behov av daglig verksamhet. 21 ungdomar beräknas avsluta sin skolgång 2010 – 2012 och bedöms söka daglig verksamhet enligt LSS, 1,2 mkr.
- Personlig assistans. Kommunen är enligt LASS ålagd att betala de första 20 timmarna. Ökningen av timbeloppet är större än kommunens uppräknings, 0,8 mkr
- Merkostnad då en ny gruppboende planeras ersätta Villa Linde och Villa Höglid som inte uppfyller kraven om fullvärdigt boende enligt LSS, 0,5 mkr

Totalt omsorg om funktionshindrade: 2,5 mkr

Totalt socialförvaltningen 2012: 7,0 mkr